

USM, Facultatea de Drept
Departamentul Drept Internațional și
European
Jurisdicția internațională penală

Ecocidul în calitate de crimă internațională

Autor: Vlada Rusu, gr. nr. 7, Master

Profesor: Diana Sârcu, Conferențiar universitar, Doctor
habilitat

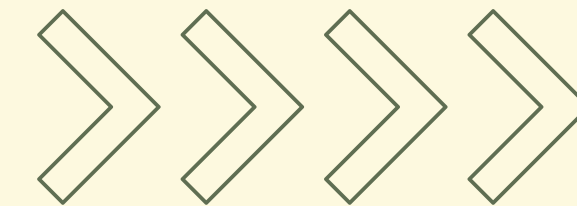

CUPRINS

1. Introducere
2. Noțiune

3. Istoric
**4. Încercări de
codificare**

**5. Legislație
internă**
6. Concluzii

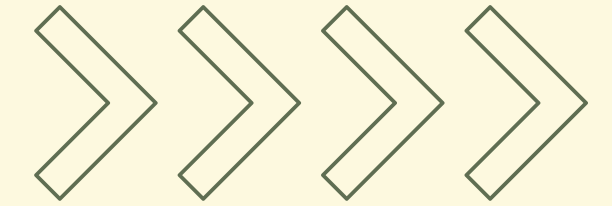
Introducere

Ecocidul este un concept emergent care evidențiază distrugerea pe scară largă a ecosistemelor, adesea cauzată de activitatea umană. Această prezentare va introduce conceptul de ecocid, evoluția sa și mișcarea tot mai amplă care militează pentru recunoașterea acestuia ca infracțiune internațională. De asemenea, ea încurajează reflecția asupra responsabilității noastre de a proteja planeta și de a asigura un viitor durabil.

Notiunea

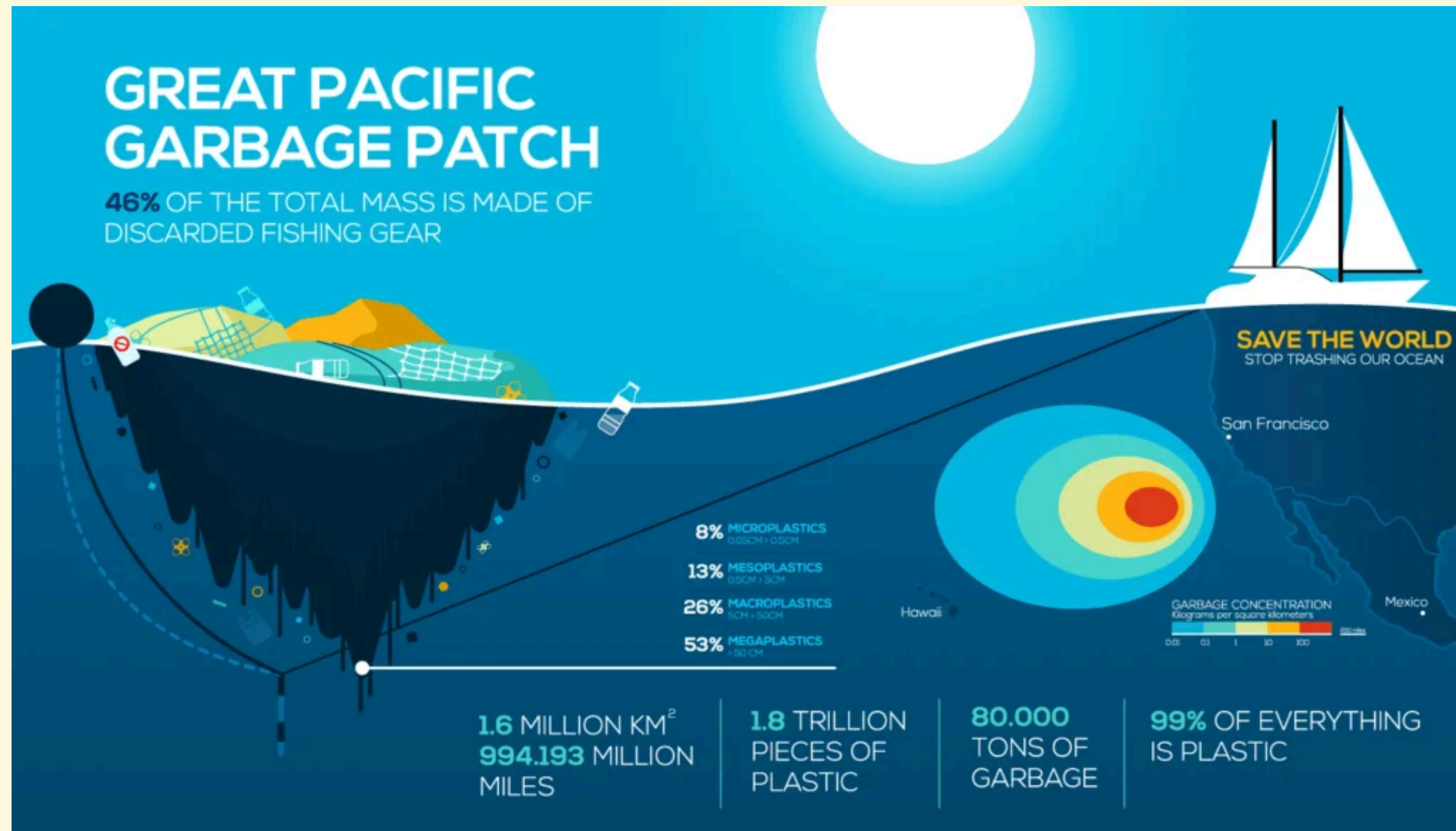
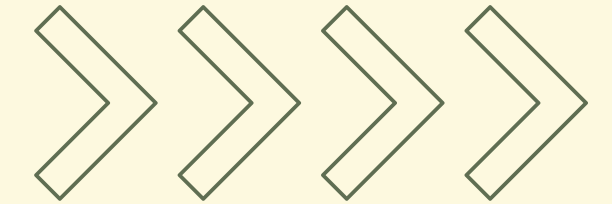

Ecocidul se referă la distrugerea masivă a mediului prin acțiuni grave, repetate, de anvergură, cu consecințe majore asupra biodiversității pământului (prin exploatarea de diverse metale sau miniere), apelor (prin deversări uriașe de substanțe nocive, poluante sau resturi foarte greu degradabile, cum sunt materialele plastice, cu consecința producerii „plastic soup”), pădurilor (defrișări prin distrugeri mecanice sau arderi), aerului (prin emisii de gaze toxice, incidente radioactive), faunei și florei (prin otrăvire sau reducerea spațiului considerat habitat natural).

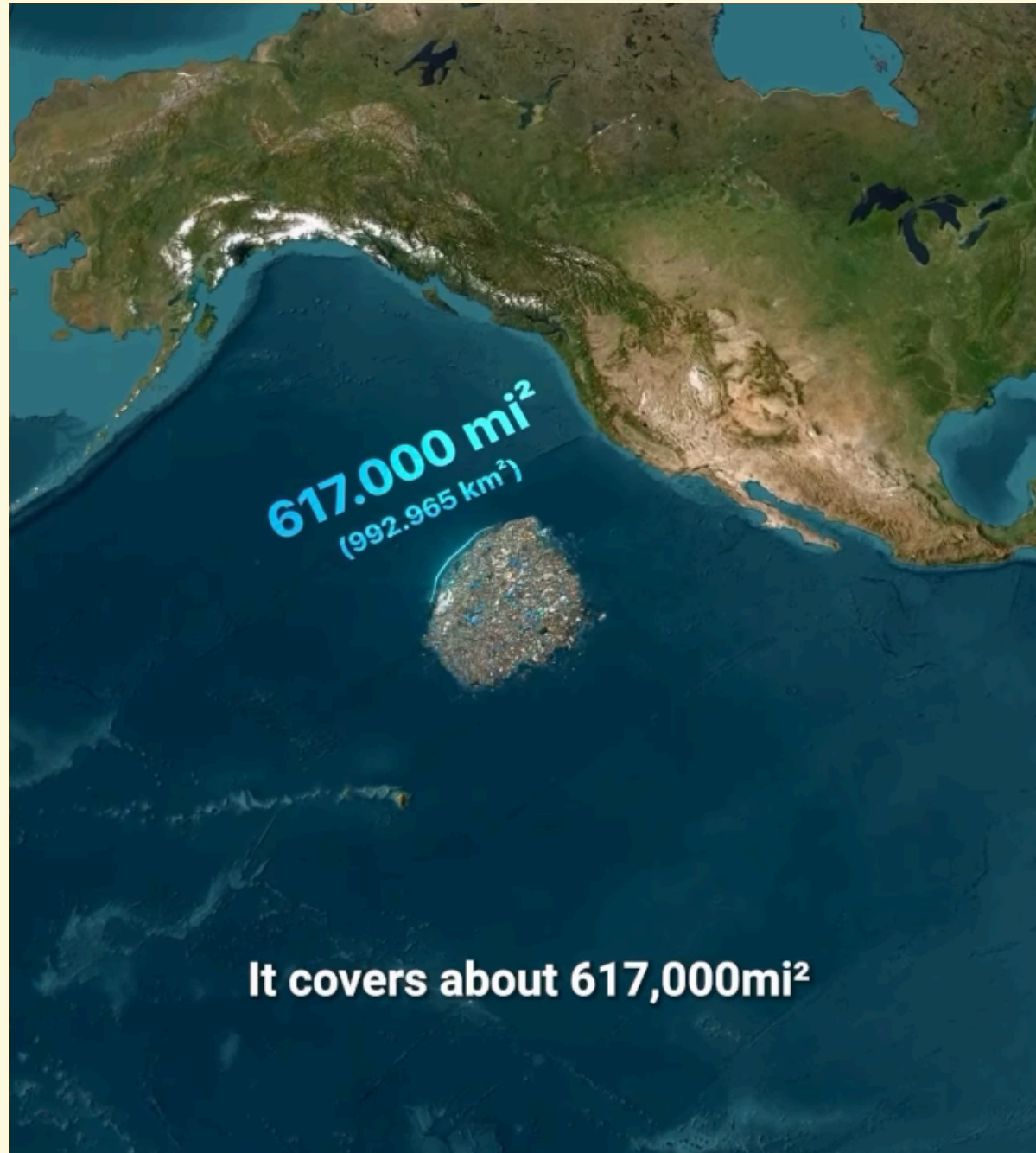
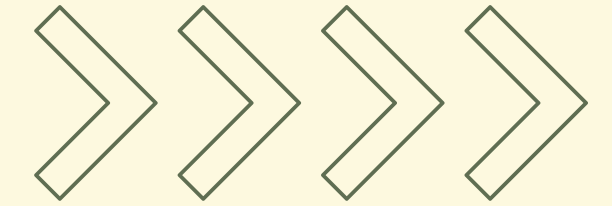
Exemple

- Mineritul în adâncul oceanelor (Pacific) a devenit o cauză majoră de poluare, ca și abandonul de materiale plastice. Este oferit astfel exemplul Oceanului Pacific, în care s-au creat, în timp, adevărate insule de materiale plastice, rezultate din plase și alte unelte de pescuit abandonate, deșeuri plastice menajere ori industriale, adunate și coagulate de curenții marini în aceste suprafețe compacte.

Exemple

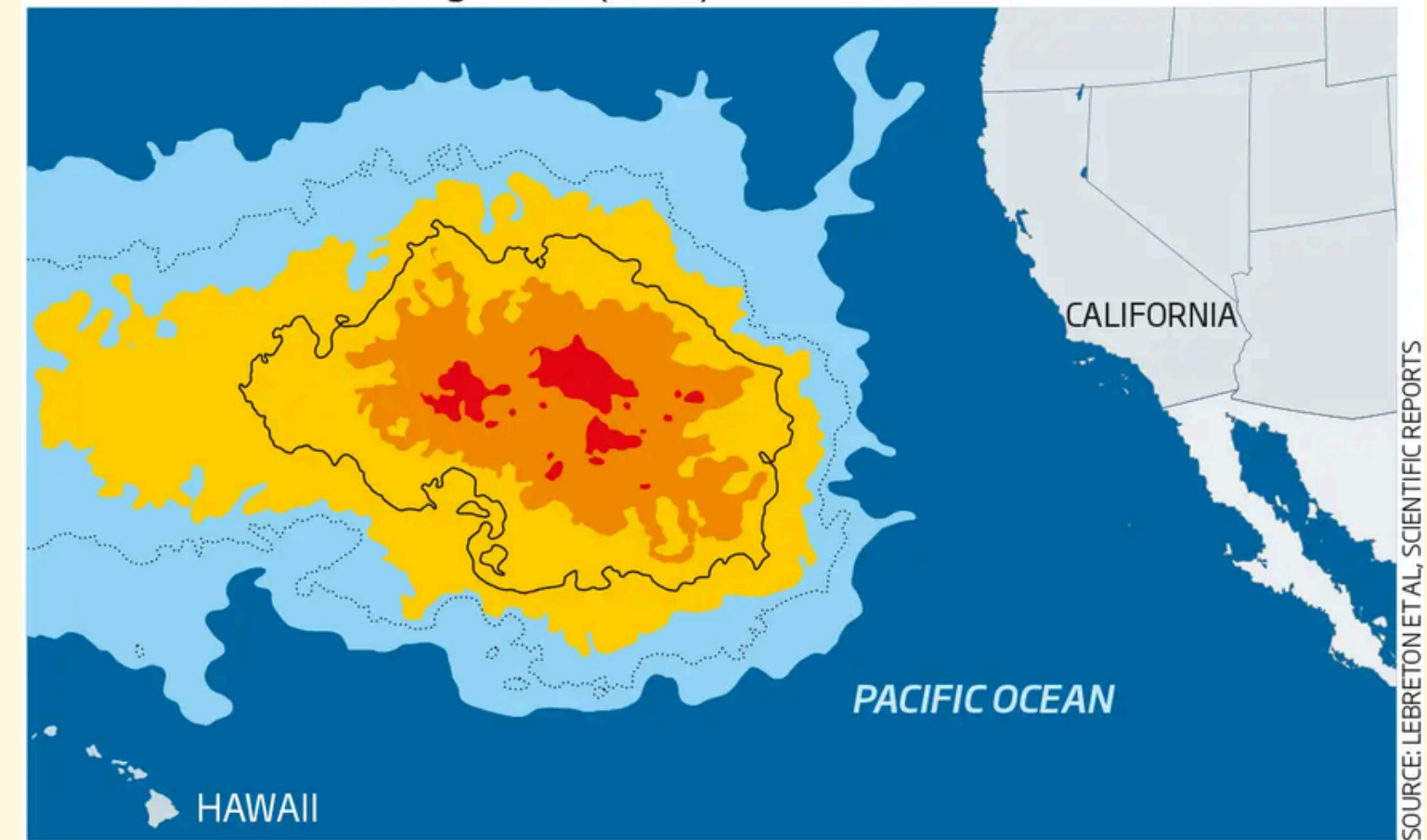

Plastic all at sea

79,000 tonnes of plastic is floating in one patch of the Pacific Ocean

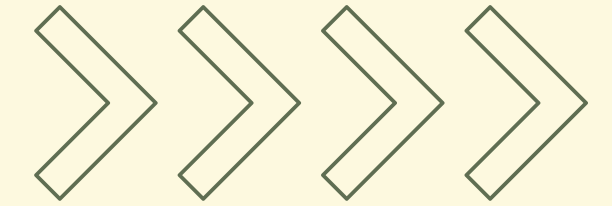
Plastic build-up (kg/km²) ■ 100 ■ 10 ■ 1 ■ 0.1 ■ 0.01

—— Great Pacific Garbage Patch (GPGP) - - - - - Outer GPGP

Exemple

În categoria dezastrelor industriale care au poluat masiv mediul înconjurător și au afectat pentru generații sănătatea umană se regăsește „**catastrofa de la Bhopal**” (India). Aceasta este considerată unul dintre cele mai grave accidente industriale din lume, care s-a soldat cu peste 15.000 de victime și cu peste 500.000 de persoane afectate în mod direct. Produs în noaptea de 2 spre 3 decembrie 1984 în apropierea orașului Bhopal, a constat în emisia în atmosferă a peste 45 de tone de derivat gazos de cianură din incinta uzinei Union Carbide India din cauza unor neglijențe umane repetate de utilizare și întreținere a instalațiilor. Potrivit unor surse, uzina producea un tip de insecticide prin prelucrarea unor substanțe extrem de corozive.

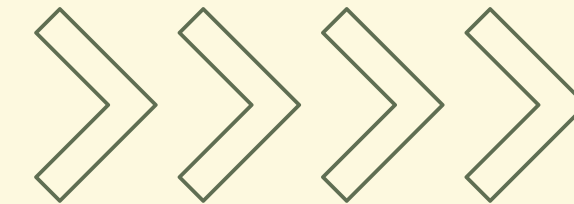
Documentar: [https://youtu.be/pGSJc_5p2og?](https://youtu.be/pGSJc_5p2og?si=oMsVjov2zoktxRK_)

[si=oMsVjov2zoktxRK_](https://youtu.be/pGSJc_5p2og?si=oMsVjov2zoktxRK_)

Exemple

La 15 decembrie 2024, două petroliere rusești învechite au eșuat în timpul unei furtuni în strâmtoarea Kerchi, între Rusia și Crimeea anexată, vărsându-și încărcătura și provocând o poluare masivă în Marea Neagră.

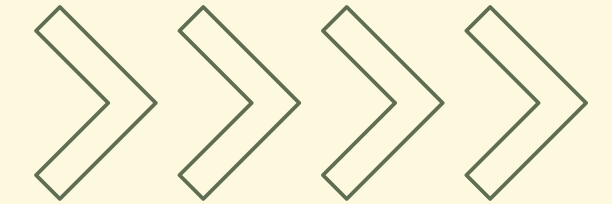
Grupurile de mediu au raportat moartea a zeci de delfini, a marsuinilor, a păsărilor de mare și au cerut ajutor internațional.

Mai multe accidente în urma războiului dintre Rusia și Ucraina au provocat crize ecologice.

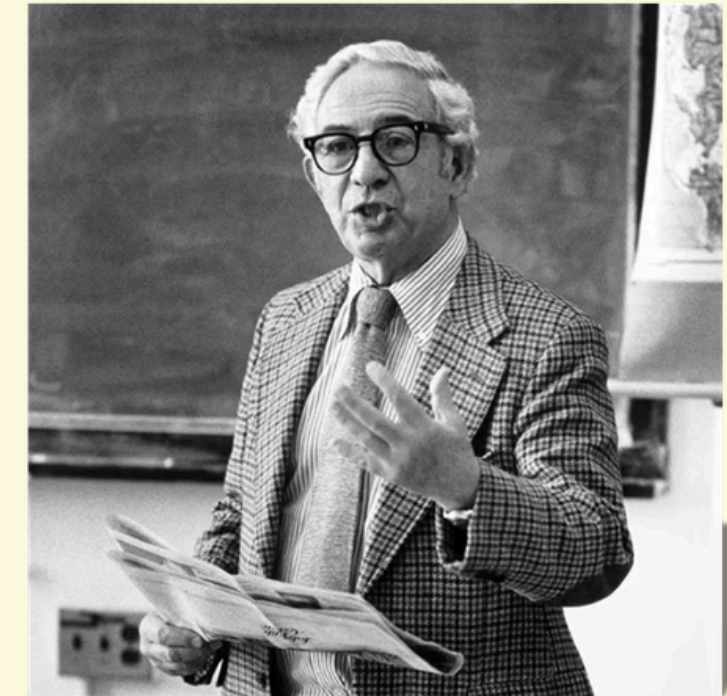

Istoric

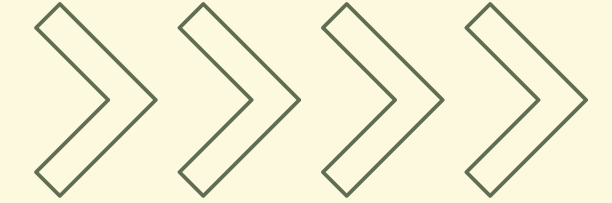
Noțiunea de **ecocid** a apărut și a început să se afirme în context juridic la debutul anilor 1970, „inventarea” termenului fiind atribuită prof. Arthur W. Galston, după experiența și sub impactul major al utilizării masive în *războiul din Vietnam (1961–1971)*, de către armata americană, a „*agentului orange*”, defoliant chimic care a devastat pădurile vietnameze și decimat populațiile locale, inclusiv prin afectarea gravă a mediului de existență.

Denumirea provine de la culoarea butoaielor în care aceasta era depozitată. Potrivit unor surse, în decursul a aproximativ 10 ani, au fost pulverizate asupra junglei vietnameze circa 20 de milioane de galoane din această substanță, deosebit de nocivă din cauza compusului „dioxină”. Împrăștierea acestei substanțe a urmărit distrugerea vegetației extrem de bogate care oferea trupelor de gherilă vietnameze posibilitatea de a se ascunde.

Istoric

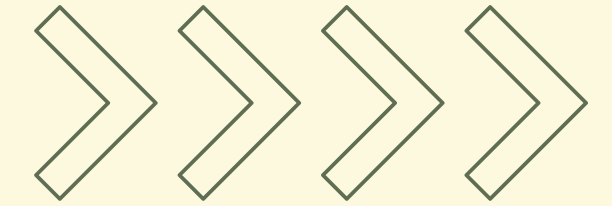

Potrivit unui articol publicat în ediția on-line a *Daily Mail* (pe baza unei anchete jurnalistice), impactul otrăvirii mediului cu Agentul Orange produce, chiar și la 40 de ani de la terminarea războiului, afectarea severă a copiilor care locuiesc în regiunile prejudiciate, aceștia născându-se cu diformități fizice severe și afecțiuni neurologice incurabile sau dezvoltând ulterior nașterii astfel de afecțiuni mortale.

Încercări de codificare

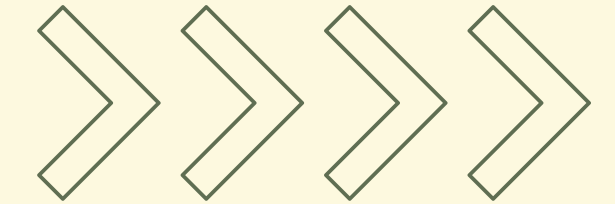

Conjugarea denunțării efectelor distructive ale unor acțiuni reprobabile cu preocuparea internaționalizată de protejare a mediului a favorizat folosirea oficială, pentru prima dată, a termenului de către premierul suedez Olof Palme (1927–1986), cu ocazia desfășurării, și în cadrul lucrărilor din **iunie 1972**, **primei conferințe a ONU privind mediul uman**, considerată, grație hotărârilor sale, momentul fondator al dreptului internațional al mediului.

Încercări de codificare

În prezent, dreptul internațional nu interzice în mod specific ecocidul.

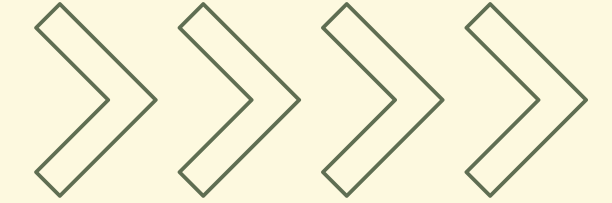
Cea mai apropiată restricție de o „dispoziție privind ecocidul” care există în prezent în dreptul internațional este articolul 8 alineatul (2) litera (b) punctul (IV) din **Statutul de la Roma**. Articolul prevede că *„lansarea intenționată a unui atac, știind că un astfel de atac va provoca... daune extinse, pe termen lung și grave mediului natural”*. Această prevedere este calificată de o mențiune conform căreia ar trebui să se știe că daunele cauzate mediului *„ar fi în mod evident excesive în raport cu avantajul militar concret și direct anticipat”*.

Dispoziția stabilește un prag incredibil de ridicat, extrem de dificil de atins. Prin urmare, de la introducerea sa în 1998, nu a fost instrumentat niciun caz la CPI pe baza acestui articol.

Rome Statute of the International Criminal Court

Last considered update:
10. Juni 2012

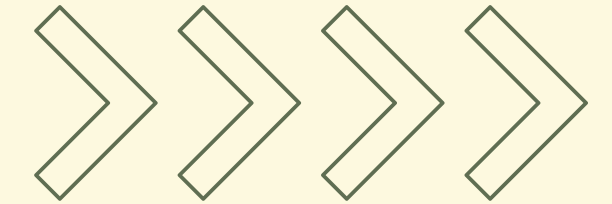
Statutul de la Roma

Referitor la situația existentă în planul dreptului pozitiv, este cunoscut faptul că Statutul de la Roma al CPI incriminează, pe de o parte, „daunele întinse, durabile și grave aduse mediului în timp de război”, însă nu se prevede nimic în privința celor produse în timp de pace, pe de altă parte. Din punct de vedere procedural, având în vedere că privește daune care, prin definiție, nu au frontiere și pentru a-l sancționa, ar trebui mecanisme de poliție și de cooperare judiciară la nivel internațional, recunoașterea sa într-un document internațional și conferirea sa spre competența CPI prezintă o importanță deosebită. După ratificare, amendamentul respectiv ar putea genera o incriminare generalizată a sa în dreptul penal al statelor și o reacție penală comună față de distrugerile grave ale mediului.

Încercări de codificare

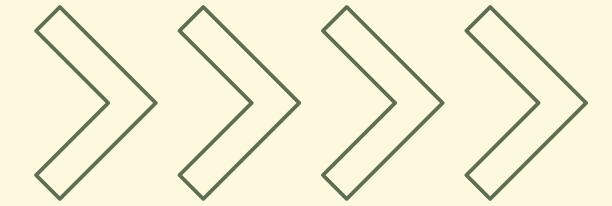
Convenția privind interzicerea utilizării în scopuri militare sau oricare alte scopuri ostile a tehnicilor de modificare a mediului înconjurător, adoptată la data de 10 decembrie 1976 de către Adunarea Generală a ONU, a fost deschisă spre semnare pe 18 mai 1977, la Geneva, și a intrat în vigoare la 5 octombrie 1978.

Articolul 1 al acestei Convenții prevede că *„Fiecare stat parte la prezenta convenție își asumă obligația de a nu se angaja în utilizarea în scopuri militare sau oricare alte scopuri ostile a tehnicilor de modificare a mediului înconjurător cu efecte larg răspândite, de lungă durată sau grave, ca mijloace care provoacă distrugerii, daune sau prejudicii altui stat parte”*.

Încercări de codificare

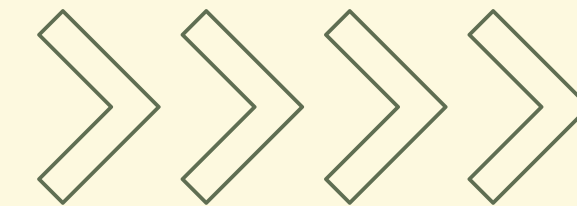
Ceea ce se dorește prin reglementarea crimei ecocidului la nivel internațional și apoi, pe cale de consecință, la nivel de state, ca acțiune intenționată prin care se cauzează importante daune mediului înconjurător, este, de fapt, posibilitatea aducerii celor responsabili în fața unei curți penale internaționale (de fapt, în fața Curții Penale Internaționale de la Haga), pentru stabilirea răspunderii și sancțiunii.

În acest fel, susținătorii ideii consideră că autorii ecocidului vor putea fi prinși pe teritoriul oricărui stat, neavând importanță locul unde s-a produs efectiv impactul ecologic grav, întrucât astfel a fost afectată o parte a unui întreg ce trebuie protejat prin mijloace legitime.

Încercări de codificare

În raport cu echivalența semantică dintre „genocid” și „ecocid”, în literatura de specialitate au fost exprimate opinii potrivit cărora, la elaborarea Convenției din 1948 pentru prevenirea și reprimarea crimei de genocid, „s-a ridicat problema dacă nu ar fi necesar ca, alături de cele patru categorii de persoane protejate împotriva actelor de genocid, să figureze și alte grupuri umane care de-a lungul istoriei au format obiectul unor acte de reprimări masive cu intenții de lichidare, cum ar fi grupările politice, sau dacă nu ar trebui incriminat și genocidul cultural ori ecocidul, dar, pentru diverse motive, compromisul realizat în definirea genocidului a exclus asemenea elemente”.

Plan European

La nivel european, la data de 8 februarie 2022 a fost publicată în Jurnalul Oficial C nr. 67/2022 Recomandarea Parlamentului European adresată Consiliului privind a 75-a și a 76-a sesiune a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite (2022/C 67/20), prin care se arată, la pct. 1 (ae), faptul că *„Parlamentul încurajează, în acest sens, UE și statele membre să promoveze recunoașterea ecocidului în cadrul criminalității internaționale, în temeiul Statutului de la Roma al Curții Penale Internaționale” și „consideră că UE ar trebui să pună în aplicare măsuri specifice pentru a plasa reziliența în centrul eforturilor de redresare și pentru a integra reducerea riscurilor de dezastre în politicile UE, în cooperare cu ONU, în conformitate cu obiectivele stabilite în Cadrul de acțiune de la Sendai pentru reducerea riscurilor de dezastre, 2015-2030”.*

Încercări de codificare

(Bruxelles, 15 mai 2025) – Adoptarea, pe 14 mai, a **Convenției privind protecția mediului prin intermediul dreptului penal** de către cele 46 de state membre ale Consiliului Europei reprezintă un pas decisiv pentru protecția mediului și justiția ecologică, a declarat astăzi organizația Climate Rights International. Noua Convenție creează un cadru juridic regional puternic pentru combaterea infracțiunilor grave împotriva mediului – inclusiv a actelor echivalente cu ecocidul – și reflectă impulsul internațional crescând de a utiliza forța legii pentru a face față distrugerii accelerate a mediului, a biodiversității și a sistemului climatic.

(1 of 1)
**CM(2025)52-final - 134th Session of the Committee of Ministers (Luxembourg, 13-14 May 2025) - Council of Europe
Convention on the Protection of the Environment through Criminal Law**
14/05/2025 | English | CM-Public

Document URL: <https://search.coe.int/cm?i=0900001680b5cfad>

View Details Language Versions Related

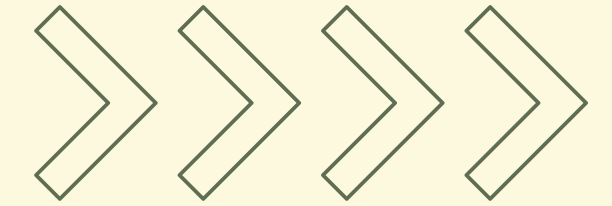
0 / 0 | ^ v Highlight Exact term only [Print](#) [Send by mail](#) [PDF](#)

COMMITTEE OF MINISTERS CM Documents CM(2025)52-final 14 May 2025

134th Session of the Committee of Ministers
(Luxembourg, 13-14 May 2025)

Legislație internă

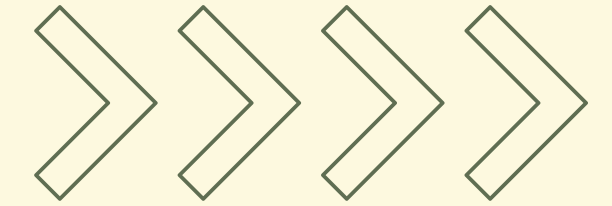
Deși au fost descrise drept „radicale” de către unii comentatori, legile privind ecocidul au fost integrate în legislația națională a mai multor țări în ultimele trei decenii.

După prăbușirea Uniunii Sovietice, mai multe foste republici sovietice au inclus ecocidul în codurile lor penale.

Legislație internă

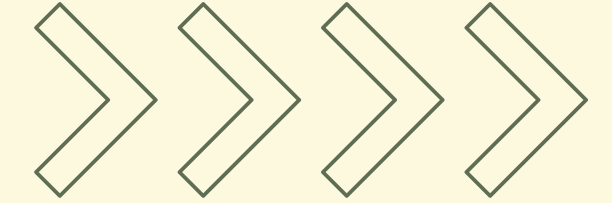

Tabelul prezintă toate jurisdicțiile care au avut sau au în vigoare legi privind ecocidul. Trebuie menționat că toate acestea includ o formă de cerință privind *mens rea* (intenție sau cunoaștere). Cu alte cuvinte, trebuie stabilit că autorul a intenționat să comită infracțiunea sau a comis-o cu bună știință sau din imprudență.

O astfel de infracțiune contrastează cu o infracțiune de răspundere strictă, care nu are o astfel de cerință. Pentru fostele republici sovietice, este un principiu general că, chiar dacă intenția nu este menționată în mod specific în articolul în sine, se prezumă că infracțiunea necesită *mens rea*, cu excepția cazului în care se specifică explicit altfel.

Legislație internă

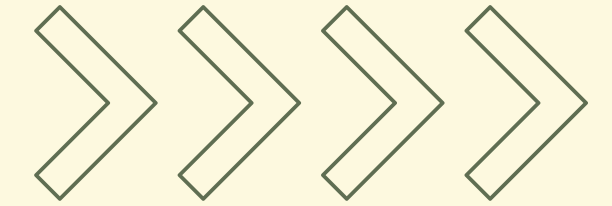
Country	Status	Law	Provision	Content	Mens rea requirement
Vietnam	No longer in effect	Penal Code	Article 342	“Those who, in peace or war time, commit...acts of ecocide or destroying the natural environment”	N/A
Uzbekistan	In effect	Criminal Code of Uzbekistan	Article 196, 198	Article 196: “Pollution or damage of land, water, or atmospheric air, resulted in mass disease incidence of people, death of animals, birds, or fish, or other grave consequences.” Article 198: “Damage or destruction of crops, forest, or other plants as the result of negligent dealing with fire, resulted in large damage or other	Presumed yes (from general criminal law)

<https://earth.org/explainer-what-is-ecocide-and-how-is-it-treated-in-international-and-domestic-law/>

Russia	In effect	Criminal Code of the Russian Federation	Article 358	“Massive destruction of the animal or plant kingdoms, contamination of the atmosphere or water resources, and also commission of other actions capable of causing an ecological catastrophe”	Presumed yes (from general criminal law)
Republic of Moldova	In effect	Criminal Code of the Republic of Moldova	Article 136	“Deliberate mass destruction of flora and fauna, poisoning the atmosphere or water resources, and...other acts that may cause or caused an ecological disaster...”	Presumed yes (from general criminal law)
Kyrgyzstan	In effect	Criminal Code of the Krygыз Republic	Article 409	“Mass destruction of flora or fauna, poisoning of the atmosphere or water resources...[and committing] other actions that [lead] to an environmental disaster”	Presumed yes (from general criminal law)

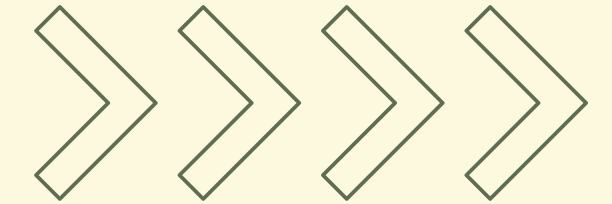

Concluzii

Codificarea internațională a ecocidului este un mecanism care ar trebui utilizat pentru a proteja ecosistemele și comunitățile care depind de acestea împotriva actelor deliberate de distrugere intenționată. Cu toate acestea, astfel de cadre juridice rămân în mare măsură antropocentrice – ele acordă prioritate intereselor umane în detrimentul mediului. Pentru a crea un sistem mai echilibrat și mai eficient, această abordare ar trebui completată cu principii ecocentrice. Acordarea de drepturi legale naturii în sine oferă o cale mai holistică către protecția mediului. O astfel de schimbare de paradigmă poate contribui la asigurarea conservării sistemelor naturale nu doar în beneficiul uman, ci și pentru valoarea lor intrinsecă.

MULȚUMESC

Surse:

- CoE
- INFRAȚIUNEA DE ECOCID ÎN CODUL PENAL AL REPUBLICII MOLDOVA The Crime of Ecocide in the Criminal Code of the Republic of Moldova
- Earth.org
- The Rome Statute
- StopEcocideInternational